SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVII. No. 152. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 10, 1990 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го СЕРПНЯ 1990 Ч. 152. РІК XCVII.

ПАРТОКРАТИ ЧИНЯТЬ СПРОТИВ ПОХОДОВІ „ДЗВІН-90"

Донецьке - Чернівці. (Інформаційний центр „Республіка"). — Культурологічний рейд „Дзвін-90", організований українцями Москви, прибув на Донбас, де в партійній пресі вже були опубліковані гострі напади на цю акцію та її учасників. Та були і приємні несподіванки, наприклад, зустріч з жителями села Званівка Артемівського району, де дзвонарів зустріли піснями УС-С-ів та іншими патріотичними українськими піснями. Жителі Званівки, як і двох сусідніх сіл, є переселенцями із Західньої України.

За словами учасника походу „Дзвін-90" Сергія Каразія, реакція на рейд перевершила усі сподівання. За прикрашеним гаслами та національними прапорами автобусом „Дзвону-90" негайно встановили пильний нагляд міліції, що створило враження ніби населення Донбасу прийнаймні на 50 відсотків складається з „хлопців у шоломах". Партійні апаратники охоче давали довідки жителям Костянтинівки та інших міст Донбасу, коли і де відбуватиметься зустріч із дзвонарями, спрямовуючи людей у протилежний кінець міст. З метою не пропустити в місто учасників рейду, центральні вулиці Костянтинівки закрили загони міліції. Секретар міського комітету КПУ на запитання громадян відповів, що не бачить потреби у вивченні української мови й виступає проти різних дискусій та мітингів.

Як відомо, похід „Дзвін-90" проводиться з метою консолідації народів України та з метою пропаґування ідей відродження України.

Теофіла Якубович повідомляє, що в Чернівцях також відбулася зустріч з учасниками „Дзвону-90" у парку ім. Т. Шевченка біля погруддя поета. Колона з національними прапорами прийшла на подвір'я катедрального собору, де Єпископ УАПЦ Данило разом зі священиками відправили Молебень за тих, хто в дорозі, та освятили синьо-жовті прапори. Чернівецький катедральний собор Зішестя Святого Духа збудований у 1864 р. за ініціятивою єпископа Євгенія, який боровся за автокефалію Буковинської Православної Церкви. Храм збудований за гроші православних українців та румунів з усієї Буковини. Майже сто років катедра з церквою св. Духа була головним православним храмом краю, аж поки совєтська влада його закрила, а могилу Єпископа Євгена, знищила. Минулого року, коли розпочався процес відродження УАПЦ, чернівецькі власті храм терміново передали РПЦ, яка по всій Україні зазіхає на чуже добро. Знаний своїм великодержавницьким шовінізмом Єпископ Антоній нацьковує вірних на прихильників УАПЦ, розпалює ворожнечу між віруючими українцями та румунами. От і 21-го липня підбурені Антонієм люди накинулися на людей, що прийшли на зустріч з учасниками походу „Дзвін-90", ображали, погрожували фізичною розправою. Наступного дня парафіян УАПЦ не впустили на подвір'я катедри і не дали відслужити Молебень.

Єпископ Антоній організував біля воріт храму натовп вірних йому священиків та парафіян РПЦ, румунських священиків і представників румунського культурного товариства. З амвону єпископ закликав парафіян до відкритої ворожнечі й насильства. З благословення Антонія, віруючі РПЦ рушили, за його ж словами, „боронити віру від проклятих автокефалістів і запроданців". Щоб не йти на конфлікт і уникнути сутичок між православними Російської та Української Церков, єпископ Чернівецький і Хотинський Данило закликав на Молебень парафіян до протилежних воріт. На жаль, сутички уникнути не вдалося. Приклад того, як мають чинити православні віруючі, показав сам Єпископ РПЦ Антоній, який у рясі, перелізши через паркан катедри, побив вірного УАПЦ, а румунський священик із села Коровії Михаїл Івасюк кинувся бити жінок. Побачивши такий приклад парафіяни РПЦ також несамовито накинулися на вірних УАПЦ.

Історія Буковини не знала значних міжконфесійних чи міжнаціональних конфліктів. Липневі сутички, що сталися між павославними різних церков, прямий наслідок імперської політики РПЦ та КПСС, котрим вигідно сіяти розбрат між українцями, росіянами та

(Закінчення на стор. 3)

В УКРАЇНІ ВЕЛИЧАВО ВІДСВЯТКУВАЛИ ДНІ КОЗАЦЬКОЇ СЛАВИ

Нікополь (УПА, УНВІС) — Тут і на острові Хортиця 3-5-го серпня з нагоди 500-ліття козацтва відбулося свято Козацької Слави. Протягом кількох днів прибували сюди делеґації з усіх областей України, з Росії, делеґації з інших країн. За свідченням очевидців, у святі взяли участь близько 150,000 людей.

Як повідомив спеціяльний кореспондент інформаційного центру „Республіка" Дмитро Півторак, більш ніж кілометрова колона, очолена лідерами НРУ Іваном Драчем, Михайлом Горинем, Миколою Поровським та іншими підійшла до могили Івана Сірка, де була відправлена Панахида.

Після Служби Божої розпочався мітинґ, що його відкрив голова організаційного комітету Анатолій Носенко. Пролунав гимн „Ще не вмерла Україна". Перед присутніми виступили: голова Нікопольської райради Микола Харлам; голова СПУ Юрій Мушкетик, заступник голови ВР Української РСР Іван Плющ, що привітав учасників свята від імени парляменту та уряду республіки, голова Руху Іван Драч, один із лідерів ДПУ Дмитро Павличко, представник української діяспори у Канаді Борис Жесневський, делегати народних фронтів Латвії, Литви, Естонії, представник Товариства ім. Шолома Алейхема Григорій Гудима та інші. „Геть Союзний договір!" — проскандував 100-тисячний натовп у відповідь на згадку його Іваном Драчем.

Після закінчення мітингу відбувся трикілометровий похід до Кургану пам'яті, де люди насипали землю, привезену з усієї України, та встановили корогви українських країв. Священики УАПЦ освятили Курган, на якому встановлений великий дерев'яний хрест та проведена церемонія посвячення в козаки.

Протягом майже двох годин тривав почесний хід навколо кургану, майоріли тисячі українських національних та козацьких прапорів, а також корогви історичних українських земель.

Згідно з повідомленням Генадія Сахарова, на всіх дорогах, що ведуть на Запоріжжя, нарешті дорожні вказівники замінено на українськомовні. Вже за кілька днів до свята скрізь панував урочистий святковий настрій, люди співали національних та козацьких пісень, продавали незалежну пресу.

Офіційна частина свята розпочалася науково-практичною конференцією „500-ліття Запорізького козацтва і сучасність", що відбулась у Палаці культури трубопрокатного заводу. Вступне слово на конференції виголосив голова Руху І. Драч. Далі виступив Єпископ Чернігівський і Сумський УАПЦ Владика Роман. Відтак присутні виконали гимни „Ще не вмерла Україна" та „Боже Великий Єдиний". З промовами виступили історики Олена Апанович, Михайло Брайчевський, філолог Анатолій Погрібний, філософ Мирослав Попович, голова правління СПУ Юрій Мушкетик, народний артист співак Анатолій Мокренко, багатолітній політв'язень, а нині відомий громадський діяч Євген Сверстюк та багато ін-

(Закінчення на стор. 3)

Запрошують на конференцію до Львова

Львів. — Від 3-го до 5-го грудня цього року, створений у Львові Міжнародний Інститут Менеджменту разом з виконкомом львівської Обласної Ради народних депутатів, Львівським Університетом ім. І. Франка, львівським відділом Інституту економіки Академії Наук УССР буде проводити міжнародну науково-практичну конференцію на тему „Перехід до ринкової економіки і розвиток міжнародних економічних відносин". На конференції плянується розглянути наступні питання: формування і функціонування ринкової економіки в СССР і в Україні; проблеми конверсії; перспективи формування вільних економічних зон; реґулювання зайнятости в умовах ринкової економіки; діяльність органів влади щодо забезпечення соціяльно-економічного розвитку реґіону; підготовка кадрів для ринкової економіки.

На конференцію запрошуємо представників зовнішньоекономічних підрозділів уряду, керівників виконкомів обласних рад західнього реґіону, керівників промислових та торговельних фірм, вчених і ділових людей Заходу, що зацікавлені в налагодженні зв'язків з фірмами Львова та области.

На конференції буде організований круглий стіл бизнесменів України і Заходу з питань ділового співробітництва і організації спільних виробництв.

Зацікавлених конференцією проситься до 15-го вересня надіслати тему своєї доповіді на адресу: УССР, м. Львів, Університет ім. І. Франка, докторові економіки проф. Віктору Пинзенику; тел.: 72-17-26.

Музика — це їхнє життя

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Наша відома співачка Марія Сокіл та її син Роман Рудницький — вже довгі роки концертовий пяніст, відвідують редакцію „Свободи", як звичайно, сповнені музикою та музичними плянами.

М. Сокіл і Р. Рудницький під час відвідин в редакції „Свобода"

Ця рідкісна родина в цілості посвятилася музиці — покійний проф. Антін Рудницький з дружиною Марією створили цю виїмкову атмосферу дома, яку враз із спадщинним талантом передали обом синам, що стали музиками, як і батько.

Особливо успішно проходить кар'єра старшого сина Романа, який концертує безперервно на усіх континентах. При тому інформує нас, що він вже 18 років є професором в музичній школі Янґставн стейтового університету в Янґставні, де саме в травні дістав нагороду визначного професора.

Коли питаємо про його концертові поїздки, то дістаємо головокружне прямо вирахування музичних успіхів дослівно у 45 країнах світу. Ось саме тепер він повернувся з турне на Карайбських островах, а в зимовому сезоні давав концерти в Азії, Тайлянді, Брунаї, Сінґапурі, Маляйзії, а відтак три місяці перебував на турне в Англії. В серпні він збирається до Нової Зеляндії, а у вересні до Бразилії.

Але в наступному році, сміється Р. Рудницький, поїду на сьоме вже з черги турне до Австралії.

Ми завважуємо, що виглядає, немов, австралійська публіка дуже прихильна для українського пяніста, а він стверджує, що такі самі успіхи має також в Англії, де 4-го листопада буде мати особливий концерт. Він гратиме вперше в Европі фортепяновий концерт Ліста E Flat, що його дуже недавно відкрили в архівах, а світова прем'єра відбулася у Чикаґо.

Розуміється ми питаємося чи у своїх плянах наш пяніст має також концерти в Україні, а він не каже ще нічого конкретного, але відповідає, що й це йому вкоротці пощастить. При тому підкреслює, що більшість поїздок і концертів він сам організує без посередництва музичних аґенцій.

Коли питаємося про його репертуар, довідуємося, що грає він різних композиторів, але де може, грає твори свого батька та інших українських музик. Ось, наприклад, коли буде тепер в Бразилії хоче дати окремий концерт перед українською публікою з виконанням творів українських композиторів.

Тут включається у нашу розмову Марія Сокіл, яка стверджує, що треба доконче пригадувати тих наших композиторів, які майже забуті. Вона з ноткою жалю у

(Закінчення на стор. 3)

С. ШКАФАРОВСЬКИЙ ВИСТУПИТЬ В МІСЬКІЙ ОПЕРІ

Ню Йорк. — Тут у вівторок, 21-го серпня, та в неділю, 26-го серпня, у головній ролі в опері Ґаетано Доніцетті „Лючія ді Ляммермур" виступить відомий оперний співак бас Стефан Шкафаровський. Квитки можна набути при касі. Початок — 21-го серпня о год. 8-ій вечора, 26-го серпня — о год. 2-ій по полудні в Міській опері в Лінкольн Центрі.

КОНҐРЕС ПІДТРИМАВ РІШЕННЯ ДЖ. БУША

Вашінґтон. — У середу, 8-го серпня, о 9-ій годині ранку президент Джордж Буш звернувся в телевізії до американців і повідомив, що ЗСА післали у Савдійську Арабію бойові частини армії для захисту цієї країни від іракських військ, що концентруються на кордоні. Поодинокі члени Конґресу ЗСА з обидвох партій висловились позитивно про рішення Президента.

„Ніхто не повинен недооцінювати нашу рішучість дати відсіч аґресії", — заявив Дж. Буш у своєму виступі. „Америка не прагне конфліктів і не має наміру визначати долю інших країн, — продовжував Президент, — але Америка захищає своїх друзів. Американське військо не стане ініціятором бойових дій, але воно буде захищати Савдійську Арабію".

Дж. Буш підкреслив, що ЗСА вимагають негайного і безвідмовного виведення іракських окупаційних військ з території Кувайту і відновлення законного кувайтського уряду. „Нав'язаний Кувайтові маріонетковий режим не може бути прийнятий", — зауважив Президент, вживши слово „бліцкріґ" для характеристики іракської окупації Кувайту і додав, що „як і в тридцяті роки, ми бачимо в особі Саддама Гуссейна аґресивного диктатора, який загрожує своїм сусідам".

Аґентство АП зауважує, що Буш прямо не назвав Гуссейна Гітлером, але наведена ним аналогія з „тридцятими роками" була досить вимовна. „Якщо історія вчить нас чогось, — продовжував Президент, — то це необхідности дати відсіч аґресорові, бо інакше він позбавить нас наших свобід. Це не американська проблема, це не европейська проблема, це не близькосхідня проблема — це світова проблема".

Буш заявив, що закличе інші країни-експортери нафти поповнити іракську і кувайтську нафту, на яку у вівторок було накладене всесвітнє ембарґо, і закликав американців економити пальне. Він також звернувся до нафтових компаній „внести свій вклад" і не допускати стрімкого зростання цін.

Дж. Буш посилає військо за межі ЗСА вже другий раз за останні вісім місяців: у грудні минулого року армія ЗСА звільнила Панаму від диктатора Норієґи. Спікер Палати Репрезентантів Томас Фолі заявив, що рішення Білого Дому післати військо в район Перської затоки „користується широкою підтримкою у Конґресі".

Найкращий подарунок — аплікації нових членів

Іван Пригода, секретар 200-го Відділу від довгих років, є передовим організатором УНСоюзу. Хоча він переніс своє замешкання в околиці Союзівки, організує нових членів також в довколишніх стейтах. На фото вгорі — І. Пригода передає Уляні Дячук, головному предсідникові УНСоюзу, 15 аплікацій на загальну суму забезпечення 78,000 дол., враз із запевненням, що подібних „подарунків" можна сподіватися від нього в скорому часі.

АРАБИ НАРАДЖУЮТЬСЯ В КАЇРІ

Каїр, Єгипет. — У відповідь на висилку американських збройних сил до Савдійської Арабії та міжнародного ембарґо, яке зупинило експортування нафти Іраком, президент Саддам Гуссейн, проголосив у середу, 8-го серпня, анексію окупованого його військами Кувайту. Проголошення „всебічної та вічної" злуки Іраку з Кувайтом було великою несподіванкою для провідників арабського світу, що саме застановлялися над тим, як їм зареаґувати на прибуття американських збройних сил до Савдійської Арабії.

Серед пропаґандивних закликів з нагоди „злуки" Іраку з Кувайтом та величавих святкувань з того приводу в Іраку, з промовою-закликом до провідників арабського світу виступив президент Єгипту Госні Мубарак. Він звернувся не тільки до своїх співвітчизників, але до цілого арабського світу з просьбою про збереження „арабської єдности", зневтралізування існуючої кризи та всіми можливими засобами відвернути зовнішнє втручання у справи арабського світу. Г. Мубарак скликав негайно вершинну конференцію для спроби розв'язки цієї ситуації. У своєму виступі він заявив, що єгипетські війська не будуть частиною міжнародного військового контингенту на території Савдійської Арабії, але він дасть дозвіл на присутність єгипетського війська у пропонованій армії миру, завданням якої було б втримання спокою в Кувайті під час переговорів про дальшу долю цієї країни.

На заклик єгипетського президента зразу відгукнулися Савдійська Арабія, Сирія, Альжир та Ємен, а лідер Лібії полковник Муаммар Каддафі, прибув до Каїру ще того самого вечора, щоби бути учасником конференції.

Опісля речник єгипетського президента заявив, що вершинна зустріч-конференція розпічнеться вже в четвер вечором і що майже всі провідники арабських країн будуть учасниками.

Б. Єльцин подорожує по Росії

Москва. — В газеті „Ізвєстія" з 7-го серпня повідомляється, що голова Верховної Ради РСФСР Борис Єльцин 6-го серпня прибув у Татарську автономну республіку. Він має намір відвідати области, краї та республіки Поволжя, Уралу, Сибіру і Далекого Сходу.

Як сказано в газеті, його поїздка почалася з реґіону, де зливаються ріки Волга, Кама, Біла і Вятка, і де окрім величезних індустріяльних та хемічних об'єктів будується також Атомна електростанція, що викликало широкий протест населення Казані, Альметьєвська та інших міст. Нагромадилося безліч інших проблем, які вимагають негайного вирішення, серед них і національне питання. Місцева преса опублікувала кілька варіянтів декларації про державний суверенітет Татарської АССР. Це питання плянується розглянути на другій сесії Верховної Ради РСФСР, бо татари проживають не лише в межах республіки, багато їх здавна живуть в різних районах Поволжя, Приуралля та й по всьому Совєтському Союзі.

Чимало проблем чекає на Єльцина і в інших реґіонах РСФСР. Наприклад, у Ставрополі сесія Крайової ради відхилила пропозицію групи депутатів поставити на порядок дня питання про недопустимість об'єднання посад державних і партійних керівників. Справа в тому, що перша сесія Крайової ради Ставропольського краю, яка обрала головою ради І. Болдирєва, керівника крайової організації КПСС, відбулася до з'їзду народних депутатів РСФСР, на якому було прийнято рішення про недопустимість об'єднання обох керівних посад.

Коли депутати, що входять до групи „Демократична Росія", порушили це питання, то відразу ж виникла бурхлива дискусія. Консерватисти доводили, що переглядати рішення першої сесії нема потреби і більшістю голосів вирішили відхилити розгляд цього питання.

У відповідь на це депутат Бородін від депутатської групи „Демократична Росія" звернувся до ленінського народного суду Ставропольського краю з заявою, в якій вимагається розглянути в суді і винести рішення з приводу того, що голова Крайової ради лишив поза увагою рішеня першої сесії, котре вступило в протиріччя з законодавчим актом з'їзду народних депутатів РСФСР.

У СВІТІ

ІРАК ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ трьох днів постійно заглушує арабськомовні транслювання „Голосу Америки", кажуть службовці цього аґентства. Щоби цьому запобігти та без жодних перешкод продовжувати свої радіомовлення, офіційні чинники цієї офіційної урядової мережі вирішили сьогодні своє транслювання здійснити крізь телевізійно-надавчого супутника. Це заглушування Іраком радіомовлень „Голосу Америки" вплинуло також і на передачі до інших країн Близького Сходу, включно з районами Перської затоки та Йорданії, заявив заступник директора радіонадавчої мережі Роберт Кунруд, зазначуючи при цьому, що Ірак також заглушує радіопередачі Бі Бі-Сі.

У ВІВТОРОК, 7-ГО СЕРПНЯ, уряд Совєтського Союзу подав до відома, що відкриє наступного року внутрішню грошеву виміну, щоби підприємства мали змогу свобідно вимінювати совєтські рублі на закордонну валюту. Стаття в офіційному урядовому органі „Ізвєстія" уважає це дуже важливим кроком у трансформації підупавшого рубля на вимінну валюту, що більшість економістів уважає конечним якщо СССР хоче вводити вільний ринок. Там же говориться і про те, що кожне офіційно зареєстроване підприємство та організація матимуть змогу купувати та продавати рублі, коли в січні відкриються ці вимінні пункти. Але це не означає, що кожна людина могтиме користуватися цими вимінними станціями. Уряд відкриє ці вимінні станції у Москві та в столицях всіх 15-ти республік, а згодом і в інших містах СССР. Одначе в цьому повідомленні не говориться точно про те, яку суму закордонної валютної резерви СССР зробить доступною для виміни.

У ПОНЕДІЛОК, 6-ГО СЕРПНЯ, в Пакістані усунено від правління державою уряд прем'єр-міністра Беназір Бгутто. Усунення доконано за наказом президента країни Ґгулама Ішака Хана, який обвинуватив її уряд у хабарництві, деспотизмі та інших діях, „що порушували конституцію та закони". Тим часом створено новий уряд під проводом Ґгулама Мустафи Джатоя, колишнього члена політичної партії прем'єр-міністра Б. Бгутто, що перейшов до парляментарної опозиції. Кілька годин пізніше президент Хан оголосив надзвичайний стан в країні з уваги на „можливу загрозу Пакістанові зі зовні та внутрішні заколоти". Оголошення надзвичайного стану в країні дає йому право видавати закони, суспендувати цивільні суди та особисті права. Він також заявив, що нові вибори будуть переведені 24-го жовтня. Згідно з конституцією Пакістану, президент має право усувати уряд, базуючись на своїй власній думці, що даний уряд не виконує чи не спроможний виконувати своїх завдань. Б. Бгутто заявила, що це потягнення президента є „незаконним і неконституційним".

В АМЕРИЦІ

КОЛИШНІЙ ГУБЕРНАТОР Арізони, Еван Мічем, який був усунений з посади в 1988 році, знову висунув свою кандидатуру та знову виступає проти святкування дня народження Мартіна Лютера Кінґа. Хоча запеклі опоненти Е. Мічема, серед яких на першому місці — колишній президент Роналд Реґен, звинувачують його в расизмі та в упередженні до чорних, жидів, азіятів, індіянів та гомосексуалістів, колишній губернатор Арізони не здає своїх позицій. Він проголошує своє гасло: „Збереження традиції старого півдня". Всі стейти ЗСА, крім Ню Гемпшир та Монтани, проголосили свято Кінґа для всіх стейтових працівників. Арізона взагалі відрізняється своїм консерватизмом, цей стейт був останнім, який долучився до міжстейтової сітки автострад, до програми медікер. Це є єдиний стейт, який, починаючи від 1948 року, голосує за республіканських кандидатів на президентських виборах. Е. Мічем має багато прихильників, наступного тижня до Капітолю буде направлена петиція із 60,000 підписами проти визнання свята М. Кінґа національним святом. Чорні, яких в Арізоні є всього три відсотки населення, називають його „фанатиком" та загрожують консолідацією всіх угрупувань та радикальних організацій, що боряться за права чорних, перетворюючи кожне питання у расову проблему.

З НАПЛИВОМ ЕМІҐРАНТІВ до ЗСА наростають проблеми мовного характеру. Федеральний закон надає право кожному державному та приватному підприємству встановлювати обмеження щодо вживання інших мов крім англійської. Захисники людських прав почали кампанію проти таких обмежень, прирівнюючи заборону вживати інші мови під час праці до дискримінації та расизму. Охоронці надвлади англійської мови попереджують загрозу, яку становлять еспаномовні та азіятські еміґранти, загрожуючи існуванню державної англійської мови в ЗСА. Розглядаючи справу вживання різних мов у міському суді в Ґантінґтон Парку, Кал., Верховний Суд прийняв рішення заборонити їх, надаючи перевагу англійській мові для кращої співпраці працівників суду. Конституції 16-ти стейтів проголошують англійську мову єдиною офіційною мовою.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money-order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа тільки арабського світу чи міжнародна?

Президент Єгипту Госні Мубарак заявив, що справу аґресії Іраку проти Кувайту з її дальшими наслідками можуть полагодити самі араби, тому й обійдеться без зовнішньої інтервенції. Якось трудно повірити щоб цей арабський лідер, здавен союзник Америки, який приїздив до Вашінґтону та з яким президент Буш не раз розмовляв телефонічно, міг би скласти таку публічну заяву без попереднього порозуміння з Бушем. Але за твердженням добре зорієнтованого „Ню Йорк Таймсу" з минулої неділі — Буш був сердитий, буцімто лякався, що арабський світ під проводом таких прозахідних лідерів, як єгипетський президент Мубарак, йорданський король Гуссейн і савдійсько-арабський король Фагд, підуть на компроміс з диктатором Іраку Саддамом Гуссейном: погодяться на підчинення Кувайту Іракові в заміну за ґарантію, що на цьому закінчиться воєнна авантюра Іраку. Цікаво, що згадану вище заяву єгипетський президент Мубарак склав після довгої наради з лідером Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Яссіром Арафатом і Арафат негайно подався до столиці Іраку Багдаду. Тому, що терням у боці палестинців є Ізраїль із своєю екстремною політикою — логічно приходить на думку бажання арабського світу радше пожертвувати Кувайт ради єдиного великого фронту проти Ізраїля. Цікаво, що про можливість зв'язку наїзду Іраку на Кувайт із проблемою Ізраїля — ніде не було дотепер ані слова, либонь тому, що американські засоби масової інформації опановані людьми жидівського роду.

Один високий старшина американської армії, українець, правильно назвав Саддама Гуссейна „арабським Гітлером". Жадоба влади з уроєною місією панувати над цілим арабським світом і підчинити собі весь нафтовий промисел Близького Сходу — це такі риси вдачі цього арабського Гітлера, які роблять його небезпечним не тільки для його суперників-арабів і потенціяльних теренів аґресії на Близькому Сході, але й для цілого культурного демократичного світу. І тому можна зрозуміти хвилювання президента Буша. Так звана мирне полагодження конфлікту самим арабським світом коштом Кувайту було б моральним приниженням західнього світу, репрезентованим у цьому випадку Америкою. Саддам Гуссейн разом із Яссіром Арафатом і лібійським протектором терроризму Муаммаром Каддафі задемонстрували б, що вони можуть діяти всупереч волі Америки і що вони перетягли на свою сторону Єгипет, Савдійську Арабію, Йорданію й Марокко — норірійно прозахідні держави.

Очевидно, все воно щойно у процесі ферментування, все воно ще товчеться у закулісових дипломатичних заходах. У книгу історії записався сумний факт, що оце вперше араби виступили збройно проти арабів і пролилася братня кров. Мусулманський світ не був одностайний, — адже колишній єгипетський президент Анвар Садат назвав іранського диктатора аятоллу Хомейні „люнатиком" — за що заплатив життям. Але іранці, нащадки античних персів, не є арабами, — іранці це такі самі араби, як кувайтці, хоч в усіх арабів нема почуття кровної єдности, бо вони патріоти окремих власних держав. Їхньою верхівкою є Арабська Ліґа, скликувана від випадку до випадку. Наїзд Іраку на Кувайт розколов членів Арабської Ліґи. Скликане в минулому тижні надзвичайне засідання відбулося лиш частинно, бо не всі прибули на оце зібрання. І знову таки: це не внутрішня арабська справа, а міжнародна, адже більшість арабських сил — це частина сил, які становлять рівновагу у світі і ґарантують їй мир. Та рівновага захиталася. Коли в Европі не стало рівноваги сил у 1989 році — залишився військово-політичний бльок НАТО. Розкол в Арабській Лізі грозить хаосом на і так уже схаотизованому африканському континенті.

До Савдійської Арабії полетів у гурті фахівців реґіону Перської затоки секретар оборони Ричард Чейні. Він здобув собі добре ім'я найрадикальнішого члена уряду Джорджа Буша у відношенні до СССР: перестерігав проти віри у щирість Горбачова і перестерігав проти признання Москві будь-якої фінансової допомоги для оздоровлення економіки, бо кожний американський ґріш піде на скріплення совєтської збройної сили. Поважний державний муж — довірений Пентаґону, Чейні особисто потвердив заяву Буша, що ЗСА готові прийти з військовою допомогою Савдійській Арабії, коли вона просигнує цієї допомоги.

Адольф Гітлер завойовував державу за державою і наставляв своїх ставлеників. Іракському Гітлерові грозить подібна доля.

Сергій Каразій, Львів

„ДЗВІН" КЛИЧЕ ДО ЄДНОСТИ

II.

Отже, „Дзвін-90" був задуманий як низка автономних походів, об'єднаних однією ідеєю й одним гаслами. Рейд стартував 4-го липня в Ужгороді.

Закарпаття — край з багатою соціяльно-політичною історією. За останні століття через нього перекочувало багато політичних сил, змінювалось, встановлювалось і скидалось багато влад. І кожна з них, м'яко кажучи, не дуже поблажливо ставилась до прибічників її попередників. Отож не диво, що місцеві демократи найчастіше зустрічаються з досить апатичним ставленням своїх земляків до політики. Проте, перший крок до об'єднання зусиль було зроблено, коли закарпатці домоглися припинення будівництва в Пістрялові, що поблизу Мукачева, радіолокаційного комплексу, що загрожував назавжди зруйнувати один з відносно екологічно чистих районів України, котрих після Чорнобильської катастрофи залишилось одиниці.

Закарпатський етап „Дзвони-90" розпочався з мітингу, що відбувся в Ужгороді перед будинком Драматичного театру. Мітинг зібрав декілька тисяч учасників. На ньому, крім учасників рейду, виступили активісти РУХ-у, а також керівники обласної ради та обкому КПУ. Тут же було зібрано першу тисячу підписів під зверненням до Верховної Ради УССР з вимогами забезпечити реальний суверенітет України, розробити плян кардинальних заходів для врятування українського народу від близької екологічної катастрофи. Десятки людей переписували в свої записники цифри й факти з інформаційних плякатів „Дзвони", які свідчать про катастрофічну економічну розруху та занепадення українського народу.

Далі дзвонарі вирушили дорогами Закарпаття. У Мукачеві їх зустріли поперва не дуже привітно: вигуками „Чого ви сюди приїхали. Забирайтесь геть! У нас і так все добре". Але потрохи, коли між дзвонарями й мукачівцями зав'язались розмови та суперечки, цей неприязнь зникла. Подальший обмін думками набув дружнього характеру, бож у мукачівців, як і у більшости українців, схожі проблеми й труднощі, їх так само болить за долю свого краю й України. Дзвонарі пройшли пішки дорогами Міжгір'я, а вершині найвищої на Україні гори Говерлі вони встановили національний український прапор. Побували вони в багатьох містах і селах Закарпаття.

14-го липня похід стартував в Івано-Франківському та Львові. Початок Львівського етапу ознаменувався божественною літургією, проведеною на місці майбутнього пам'ятника Тарасові Шевченкові греко-католицькими священиками Степаном та Василем. Вони благословили учасників походу, освятили хоругву, які ті пронесуть по всій Україні, закликали донести слово правди й єднання до найтемніших, найглухіших куточків, благословили помолитись на могилах тих, хто поліг за Україну, могилах воєн, репресій, голоду, переслідувань, яких безліч розкидано по нашій землі за її віковічну історію. Для участи в рейді до Львова крім московських українців прибули гості з Київщини, Луганщини, Донеччини, Чернігівщини та Польщі. Вони побували в Коломиї, на урочистому відкритті та посвяченні пам'ятника Тарасові Шевченкові, споруджене кому на кошти місцевої громади. Побували на розкопках княжого міста Звенигорода, що їх проводить група українських археологів проф. Свєшнікова. У Дусанові вони попрацювали на впорядкуванні могил Січових Стрільців. Не обійшлось і без „курйозів". В одному із сіл Львівщини дзвонарів затримала міліція й без санкції прокурора і без жодних пояснення піддала обшукові. Готові здаздалегідь до подібних несподіванок члени групи не чинили ніякого опору. Не знайшовши нічого підозрілого, міліціонери пояснили, що шукали за наркотиками, бо напередодні хтось вирізав у селі весь молодий врожай маку. Прийнявши до уваги таке пояснення й зробивши висновок, що борці з наркоманією, очевидно, не повинні зважати на права людини, учасники походу виру шили далі.

21-го липня Львівський та Івано-Франківський етапи рейду зустрілись у Тернополі. Частина їх продовжила подорож далі до Хмельницького, а інші виїхали до Луганська, де 21-го липня також розпочався всеукраїнський похід. Того ж дня він розпочався у Чернівцях та Чернігові. Учасники рейду побували на батьківщині Марії Заньковецької, Павла Полуботка, на могилах Куліша та Прокоповича, відвідують місця, пов'язані з пам'яттю інших видатних українських діячів. Побувають вони й на шахтах, заводах, хемічних підприємствах.

„Очищаймо мову, екологію, культуру, борімось за волю України" — ці гасла нестимуть дзвонарі на протязі усього рейду аж до його завершення у Каневі, де на всеукраїнському святі молоді 23-го серпня зустрінуться учасники всіх маршрутів „Дзвону".

„Дзвін '90'" кличе український народ до єдности. „Боже, нам єдність подай!".

Оксана Б. Соколик

Торонто — Дніпропетровське

Ні, це не „споріднені" міста. Але найновіший проєкт дітей, їх з'єднав і наперво зблизить та допоможе багатьом один одного краще зрозуміти.

Проєкт?

Джордж Коґон, президент МекДоналд ресторанів у Канаді і віцепрезидент МекДоналда в Москві, відвідав Дніпропетровське на запрошення дитячого відділу. Запросили його тому, що в інтерв'ю у совєтській пресі він подав, що його дідуньо походить з Дніпропетровського... Його відвідини мали широкий розголос в місті і дітвора Дніпропетровського понаписувала сотні листів, спакувала їх разом з даруночками (ляля, мале авточко...) і попросили Дж. Коґона передати це дітям у Канаді. „Ми хочемо з ними переписуватися", — сказали вони...

Випадковим збігом обставин Джордж Коґон зустрівся з головою Конгресу Українців Канади в Торонто, інж. Я. Соколиком. Листи з України? Дамо українським дітям першенство! Але це вже кінець шкільного року... вакації... Як зібрати дітей? Усе ж вдалося! Дякуючи енергійному координаторові, Ігореві С., зібрали одного гарного передполудня усіх разом! У школі св. Димитрія зібралося коло 30 дітей, преса, телевізія. Програму зустрічі відкрила голова Шкільної Ради Торонто Люба Зараска. Голова КУК Я. Соколик привітав присутніх та представив Дж. Коґона, дідуньо якого 84 роки тому виїхав з Дніпропетровського до Америки. Коли Джордж народився, дідуньо вже не жив. П. Коґон у короткому слові до дітей заявив: „Пам'ятайте своє походження. Не забувайте своєї мови". І згадалися його слова, сказані в Дніпропетровському та ширoко цитовані у совєтській пресі: „Корінням я в цій землі".

Дж. Коґон передав символічно кілька листів і подарував дітям, а після закінчення церемонії ще довго з ними гуторив.

Небуденна та успішна зустріч закінчилася полуденком, яким гостив Дж. Коґон: мекдоналдська прислуга подавала „мекдоналдські гембурґери"...

Сотні листів з Дніпропетровського переважно українською та англійською мовами, чекають своїх „пен-пелз" — дітей, які бажали б переписуватися з Україною.

За інформаціями і листами можна звертатися на адресу канцелярії КУК, Торонто: Ukrainian Canadian Congress, Toronto Branch, 2118-A Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S-1M8. Tel.: (916) 767-9427.

Ось один з листів:

„Дорогий Друже! Мене звуть Марта. Я живу в місті Дніпропетровську. Мені десять років. В мене є брат, його ім'я Богдан. Йому п'ять місяців. Мої батьки музиканти. Вони викладачі музичного училища. Друже! Я хотіла би з тобою познайомитися і потоваришувати. Бажаю щастя, здоров'я і мирного неба.

З повагою Марта".

* *

Напевно дітям з Дніпропетровського буде цікаво діставати українські листи з далекої Канади!

М. Брід

НАЦІОНАЛЬНА СИМВОЛІКА І СТРАЙК У КИЄВІ

В процесі українського відродження питання національної символіки займає помітне місце. Це ж бо зовнішній вияв незалежности та стремлінь до самостійного життя. Тому теж символіка жорстоко використовувалася комуністичною владою й тому теж вона стала істотним елементом боротьби з імперським режимом в Україні. Рішення кількох новообраних рад народних депутатів з Тернополя, Львова, Івано-Франківська, Ужгороду, Житомира, а від 24-го липня також Києва, офіційно узаконити синьо-жовтий прапор, тризуб та гимн „Ще не вмерла Україна" є безсумнівно значним здобутком демократичних сил. Зокрема для Києва — зрусифікованого міста — це абияке досягнення. „Свобода" писала про це в числі з 27-го липня, не подаючи однак усієї драматургії рішення президії київської Міської Ради. А писати є про що, бо ця подія зійшлася в часі зі страйком працівників електротранспорту. Свій опис побудуємо на основі двох статтей поміщених у тижневику „Культура і Життя" та щоденнику „Радянська Україна".

І так, в ч. 30 „Культура і Життя" з 29-го липня знаходимо репортаж О. Чекмишева п.з. „Синьо-жовтий над Києвом". Гарно ілюструють його чотири знімки, на яких зафіксовані найважливіші моменти з піднесення прапора над будинком Міської Ради. Згідно з переказом автора, над питанням визнання національної символіки працювали дві депутатські комісії — у справах національного життя, контролі за впровадженням закону УССР про мови та з питань культури, охорони історичного середовища. Вони консультувалися в цій справі з істориками. Підготовлений ними проєкт схвалила Президія Міської Ради на засіданні 20-го липня більшістю 16 голосів при 6, які утрималися. Цією шістьокою були комуністи, які побоювалися, чи не треба „ще почекати". Для остаточного рішення Президія мала зібратися ще раз.

У дні, коли ця справа стояла на порядку обговорення розпочався згаданий страйк. Вирішено, що до страйкуючих піде депутатська група спільно з бажаючими парляментаристами. Натомість, самі страйкарі висловили недовір'я адміністрації Київського Трамвайно-Тролейбусного Управління, профспілкам, офіційному страйковому комітетові та вибрали власний. Тому, що дехто з депутатів пов'язував страйк з прийняттям закону про символіку, Президія запитала водіїв про їх думку на цю тему. Один з лідерів страйкового комітету С. Логінов заявив, що „представники усіх трамвайно-тролейбусних депо зустріли повідомлення про розгляд такого документу бурхливими оплесками, вважають його необхідним і своєчасним". Варто додати, що нові власті міста, інакше як дотеперішні, не зволікали з прийняттям поставлених їм вимог страйкуючих.

У дальшому ході засідання Президія обговорила питання символіки, але коли прийшло до голосування, виявилося, що до кворуму бракує чотирьох депутатів-комуністів, які за словами автора статті, „зникли у невідомому напрямку". А, що на площі перед будинком Ради зібралися десятки тисяч киян, решта членів Президії „прийняла рішення протокольно". У цей спосіб і над Києвом замайорів синьо-жовтий прапор.

„Радянська Україна" принесла свою версію фактів. Кореспондентка газети Л. Янюк у статті п.з. „Під яким прапором?" (ч. 166 з 26-го липня) поставилася доволі неґативно до самого страйку, арґументуючи, що багато з киян було невдоволених цим фактом (так, начебто в якій-небудь країні зі страйку раділи). Хоч, вона ще в силі якось оправдати страйк, але її болить щось інше, а саме це, що „спекулювати страйком — негідно, нечесно". Для авторки отими „негідниками" стали люди, які зібралися перед будинком Ради очікуючи рішення в справі символіки, а треба згадати, що серед них були провідні представники Народної Ради. Саме тут авторка почула від кількох промовців запевнення про підтримку страйкуючими справи символіки. Очевидно, що вона негайно рішила поспитатися членів страйкового комітету (цікаво б знати: офіційного чи вибраного самими робітниками) про їх ставлення до політичного характеру страйку та про те чи вони давали комусь відправу говорити від самого імени. Як легко здогадатись, відповіді були неґативні. До того ще кількадесятьох водіїв „відмахувалися" від питання про національну символіку. От, мовляв, бачите, сам народ не хоче. Авторці це й дало підставу заговорити про прийняття рішень „певною групою осіб як керівництво до дії". І дальше: „чому ця група вважає, що має право вирішувати за всіх — за кілька мільйонів чоловік?". Отут, як бачимо показують біль органу ЦК КПУ. Прийнято рішення законно обраною владою, чекали десятки тисяч людей, але цього мало. Треба, щоб „ввесь народ висловився". Це ж таке саме лицемірство, як у випадку ставлення М. Горбачова до проголошення відновлення самостійности Литви — народ обрав Верховну Раду, яка проголосила самостійність, але цього було мало, мовляв, „не всі трудящі так думали й цього бажають". Така „перебудовано-демократична" логіка.

І тому теж не дивно, що авторка закликає до проведення референдумів, до прийняття „більш цивілізованих методів" вирішування складних проблем. Так, начебто, Комуністична партія та її преса нічим

(Закінчення на стор. 3)

Національний склад населення УССР

Київ. — „Літературна Україна" ч. 30 з 26-го липня подала перші результати національного складу людности УССР згідно з даними останнього перепису з 1989 року.

На 51,7 міл. осіб, українців є 37,4 міл., або 72,7 відсотка із загальної кількости населення. Отже число українців зросло від 1979 року на 930,000.

Найбільшу національну меншість становлять росіяни, яких 11,4 міл. В республіці зменшилася кількість жидів, болгарів, поляків, угорців та греків, натомість, збільшилась узбеків, азербайджанців, туркменів, таджиків, казахів, грузинів, вірменів, а також румунів. Природний приріст українців нижчий порівняно з росіянами в 1,6 раза, молдаванами в 4,4 та татарами в 4,6. В усіх, крім кримської, областях українці складають більшість населення. Згідно з поданою статистикою в СССР поза межами УССР проживає біля 7 міл. українців. Слід зазначити, що за останнім переписом вільно володіє українською мовою понад 40 мільйонів — 78 відсотків мешканців республіки.

ОДИН З НАЙБІЛЬШИХ збірників хемічних отруйних відходів в країні поблизу Джексонвілл, Акр., плянує спалення хемікалій, починаючи від половини цього місяця. В збірниках знаходиться 28,500 барилок діоксину ДДТ, алдріну, ділдріну та інших отруйних хемікалій, відходів з 30-літнього виробництва пестицидів та гербицидів. Хемічний завод в Джексонвілл припинив виробництво в 1980 році, а в 1987 році був цілком зачинений. Тепер мешканцям цього району загрожують випари діоксину, про небезпечний вплив якого на людський організм вже давно відомо. Спалювання збірників хемікалій триватиме від 7-ми до 10-ти місяців без перестанку при температурі 2.200 ступенів по Фаренгейту. Охоронці середовища попереджують про велику небезпеку спалювання отруйних хемікалій поблизу густонаселених міст. В Джексонвілл мешкає понад 29,000 осіб.

Д-р Василь Маркусь

ШІСТЬ ТИЖНІВ В УКРАЇНІ (Триптих — II)

IV.

Промова-експозе Вячеслава Чорновола, у якій він з'ясовує свою програму, справді слово державного мужа, хоч був він ще донедавна дисидент-радикал!

Нова влада в місті й області зразу відчула спроби тиску проти себе. З Києва приїхав заступник генерального прокурора із загоном КҐБ з погрозами проти „екстремістів". Партія з центру наказала зрезиґнувати львівському секретареві КПУ Погребнякові. Його заступив Секретарчук (це такі прізвище, хоч воно добре підходить до функції!). Тоді національна опозиція, яка раніше виступала проти Погребняка, почала демонструвати проти його усунення. Але він таки із „здоровельних причин" відійшов, бо находив спільну мову з новими політичними силами.

Говорилося в ті дні й про економічну бльокаду трьох галицьких областей щось на зразку Литви. До цього не дійшло, хоч деякі доставки, як подавали з доротожних джерел, зменшено на 15-20 відсотків. До речі, акція допомоги Литві — морально й матеріяльно в Галичині була найбільше успішною. Серед багатьох идок, поширюваних серед населення, була й така, що Галичина бажає створити зі Львова й прикордонних районів вільну економічну зону. Ця ідея була свого часу популярною в Прибалтиці, Ленінграді, а навіть у нашій Одесі. Це могло б давати деякі економічні вигоди населенню на кордоні з сусідніми Польщею, Чехо-Словаччиною й Угорщиною. Дехто інтерпретував це провінційне бажання до утворення автономної Галицької республіки, щось подібне, що підсували Донеччині, і що напевно має якесь коріння у космополітальній Одесі.

Нічого не може бути дальше від правди. Ніякого відокремлення галичани від решти України не бажають. Звичайно, львів'яни люблять підкреслювати, що „все це почалося у Львові", що вони підсилили Київ, в „ланцюгу" дали допомогу Правобережжю, оживили Буковину ініціятивою фестивалю „Рервона Рута" в Чернівцях чи змобілізували Закарпаття участю у святкуваннях „Карпатської Січі". Але вони соборники, що готові йти на всякий бій, як їх попередники з Усусусів, Галицької Армії чи походних груп на „Вкраїну далеку".

Приємна чи неприємна комусь ідея „Галицького П'ємонту", але залишається фактом, що Галичина в силу історичних умов внесла пропорційно найбільше у загальне національне відродження усієї України. Ось, хоч би, останнім часом її роля у відродженні Української Автокефальної Православної Церкви стає першорядною. І це прийматься не настільки, як заслуга чи якесь спеціяльне вирізнення, але як обов'язок, історичне призначення. Кому більше дано, від того більше очікується.

Культурне зрушення

Ніде інде не завважується так поважного зрушення, як у духовно-культурній ділянці. Тут справді відчувається хвиля культурного відродження. Театри повертаються до більш національних сюжетів, культурна програма телебачення досить добра, є добрі концерти „Дударикiв", групи „Не журись", інші музичні імпрези. Ми у Страсному Тижні не могли скористати ні з одної з цих програм, боже це був особливий час, і в „християнській країні, як нам казали, повинні шанувати почуття віруючих". Театри й опера були закриті.

Але відомо, що Львів є колискою багатьох музичних імпрез, фестивалів, тут відбуваються різні виставки. Довідались ми, що була виставка творів Святослава Гординського і має повернутися із своїм доробком „генерал Козак (Еко)". Можна було за цей короткий час відвідати кілька музеїв на ринку: цікаві колекції, але саме обладнання скромне, а щодо змісту — ще застійне. Несподіванкою були відвідини у Львівському архіві, що приміщений в колишньому Бернардинському монастирі. Це справжня копальна золота цінних документів головно з XVI-XVIII століть. Найстарший документ із XIII століття. Це прекрасно збережена і впорядкована збірка архівних матеріялів, що може стати джерелом нових досліджень не лише історії Львова та Галичини, але й цілої Східньої Европи. У вузьких коридорах архіву відбувалася саме тепер цікава виставка Українських Січових Стрільців. Представлено досі заборонені друки, фотографії, навіть знамена й уніформи цих перших збройних сил України в XX столітті. На виставці було багато відвідувачів. Вражали організовані відвідини шкільної молоді зі своїми вчителями. Молода студентка-екскурсовод із великим знанням й захопленням оповідала ще молодшим від себе про Загальну Українську Раду, Бойову Управу, бої Січових Стрільців, ролю Митрополита Шептицького. тощо, причому додавала: не відповідає правді, що ця формація була „австрійськими насмиками" або що Шептицький заступав інтереси чужої аристократії, як нас вчили, але є правдою, що він був народним діячем і добродієм...

Великим досягненням культурного Львова також є об'єднана Бібліотека ім. Василя Стефаника. Тут теж відбуваються тематичні експозиції; бібліотека входить у міжнародні зв'язки, обмін з іншими подібними установами. Нам показували колекції журналів і книжок колись закритого фонду. Якраз у час нашого перебування гостював у Львові президент Польщі, ген. Войцех Ярузельський. Він заїхав і до бібліотеки ім. Василя Стефаника, піднісши справу евентуального повернення книжкових і архівних фондів стосовно польської історії і культури. Йому чемно відповіли, що ці матеріяли збиралися й переховувалися на українській землі, тому й повинні лишитися у Львові. А польські вчені дослідники можуть замовити собі мікрофільми з них...

Закінчення буде.

X Бібліографічний конкурс УНІГУ

Комісія Бібліографічного конкурсу Українського Наукового Гарвардського Університету подає до загального відома, що на цьогорічний (1989-90) конкурс вплинула тільки одна праця, а саме: Ярослав Грицковян, „Бібліографія польської літературознавчої україністики за 1945 — 1985 роки". Нагороду ім. Миколи і Володимири Ценків у сумі 500 дол. (що дорівнює половині повної одноразової нагороди) комісія більшістю голосів признала Грицковянові із Кошаліна, Польща.

Праця Я. Грицковяна включає 887 бібліографічних записів — одиниць. Записи переважно польською мовою із короткими анотаціями у випадках, коли наголовок праці не вказує виразно на предмет статті. Рукопис включає також передмову, листу скорочень назв журналів і газет, як і окремо інших, вживаних у праці скорочень, та поіменний список авторів.

Праця Грицковяна являє собою позитивний вклад у ділянку бібліографічної контролі літературних українознавчих досліджень та проблеми міжнародних культурних взаємовідносин. У цьому конкретному випадку йдеться про такі взаємовідносини між поляками та українцями на протязі вказаного періоду часу.

Комісія Бібліографічного конкурсу УНІГУ: Мирослав Лабунька, університет Лясаля і УНІГУ, голова, Осип Данко, Ню Гейвен, Конн., Дмитро Штогрин, Іллинойський університет (Урбана — Шампейн).

Н. Н.

ІНВЕСТУЙТЕ В УКРАЇНУ, ЗБІЛЬШІТЬ ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

УНС — ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ

Дві важливі для українців події, які варто підтримати

Святослав Новицький, режисер-продуцент таких відомих фільмів як „Жнива розпачу", „Кермо долі", „Писанка", „Вівці в дереві", „Відгомін минулого" і інших, їде в Україну у вересні ц. р., щоб продовжувати знімати матеріял на свій епічний задум: документальний, довгометражний фільм про ікону — її історію, мистецтво і теологію.

Нагода знімати в Україні виникла тоді, коли С. Новицького запросили до Києва на відкриття Міжнародного кінофестивалю поетичного та авторського кіно „Фест-Земля". Цей фестиваль унікальний тим, що буде йти цілий рік без перерви. Щотижня будуть висвітлювати нову кінопродукцію різних кінорежисерів з усіх країн світу. Засновник і президент „Фест-Землі" — відомий кінорежисер Юрій Ілленко.

В листі до Новицького генеральний директор фестивалю В. С. Чорноміг запрошує його висвітлити свої фільми, включно з фільмом „Жнива розпачу".

Тому що всі фільми Новицького з українською тематикою віддзеркалюють дійсність життя українців в діяспорі, вони стануть свого роду амбасадором діяспори, і вперше познайомлять наших земляків в Україні з культурним життям українців, особливо Америки й Канади.

С. Новицький їздив в Україну в жовтні 1989 року з Вашінґтонською Групою підприємців і професіоналістів щоб краще познайомитись з кінопродукцією і зробити заходи фільмувати потрібні кадри на його фільми, в першу чергу фільм про ікону.

Задум про такий фільм з'явився ще два роки до святкувань Тисячоріччя Християнства в Україні, але не знайшлося спонзора на такий фільм, щоб його відразу здійснити вчасно на цей великий ювілей. Отож С. Новицький, своїми фондами і пожертвами від поодиноких людей почав проект з дослідження і деякого знімання. Одну з перших підтримок він дістав від Фундації Родини Чопівських, для яких він також приготував пересувну виставку ікон під назвою „Тисячоліття Християнської України". Після виставки в Америці і Канаді, її завезено в Україну, де вона виставляється в різних центрах.

С. Новицький вже зняв кадри в Ню Йорку, в Українському Інституті Америки, де маестро Святослав Гординський показував свої рисунки на іконопис в церкві св. Софії в Римі. Новицький зі своєю фільмовою групою: камера-оператор Томасом Ремзі (який знімав „Писанку") та Ігорем Волянським (звукооператор — тепер працює у фільмовій індустрії Голливуду), відвідали мистця і іконописця Петра Холодного в його робітні в Глен Спей. З його передчасною смертю наша громада втратила чільного іконописця, але він живе в його багатьох творах і тепер в майбутньому фільмі Новицького. З уст маестра Холодного чуємо про ікону і бачимо його при праці. Знято також його іконостаси в церквах св. Хрестителя в Гантері, Н. Й., і св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Дальша робота над фільмом продовжувалася спорадично, між іншою працею Новицького, який все ж таки не покидав цього задуму, уважаючи його найскладнішим і найбільш коштовним, бо передбачені кошти сягають понад півмільйона долярів. Щоб дістати фінансову підтримку від державних фундацій, треба показати, що такий фільм потрібний, що подібного фільму нема і особливо важливо, що цей фільм підтримує громадянство. Щоб ці вимоги виконати, С. Новицький, через школи св. Томаса і св. Авгебурга в Міннесоті, провів опит між представниками освітніх, мистецьких і релігійних установ. Опит виявив велике зацікавлення фільмом про ікони.

Тоді С. Новицький звернувся до ієрархів наших Церков, щоб дістати їхню підтримку і з тим підтримку ширшого українського громадянства. Церкви, і Православна, і Католицька, в Америці і в Канаді, цей проект благословлять, і тепер успіх цього важливого почину залежить від фінансової підтримки ширшого громадянства. Ось що пишуть наші Владики про проект „Ікона":

„...Я зокрема радію з приводу того, що Ви маєте намір присвятити особливу увагу з'ясуванню історії іконопису та почитання ікон в Україні... Я сподіваюсь, що завдяки Вашому проєктові маси людей у всьому світі усвідомлять або глибше зрозуміють благословенну, охоронну і цілющу силу християнської ікони. Ваш проєкт заслуговує на всебічну підтримку з боку нашої Церкви та її вірних. Я благословляю Вашу ініціятиву і бажаю Вам якнайшвидшого і якнайуспішнішого її здійснення... Мстислав, Митрополит" (тепер Патріярх).

„...Це щасливий і благословенний задум та проєкт... дуже радію тим, що Ви піднялись записати й увіковічнити цей скарб нашої духовности. На мою думку, добре робите, коли її хочете поставити на тлі світової іконографії. В тому контексті вона краще випаде і буде більш видима... Молю Господа, щоб допоміг Вам здійснити цей святий задум. Створення цього фільма буде свого роду Вашою особистою духовною прощею... Ваш проєкт може допомогти в процесі духовної обнови... Михайло Гринчишин, ЧНІ, Єпископ-Генеральний Секретар".

„...Вважаю, що такий фільм є побажаний для наших вірних, а молоді зокрема. Почитання ікон є в центрі нашої віри. За збереження св. ікон пролилось море крови за часів іконоборства... Ваш проєкт благословлю і бажаю Вам всесторонньої фінансової підтримки від наших вірних... Василій, Митрополит".

Святослав Новицький проявив свою ініціятиву для нашої спільної справи. Але одна людина нічого сама не зробить без підтримки своєї спільноти. Кошти подорожі в Україну і назад він мусить сам оплатити, як рівнож винаймлення апаратури, закуп матеріялів, кіноплівки. Після всіх коштів з того, що лишиться, він купить стільки кіноплівки на скільки стане грошей. Кошт самої кіноплівки з проявленням виносить 25 дол. за одну хвилину фільму. Поможіть цьому великому починові своєю щедрою пожертвою, яку приймає неприбуткова мистецька установа Intermedia Arts в Міннеаполісі, Мінн.

Пожертви від податків в Америки можна відрахувати від податку. Всім жертводавцям висилається листа подяки. Також всіх, які фінансово підтримають цей проєкт, буде поміщено на спеціяльній листі. Організації або поодинокі особи, які пожертвують 10,000 дол. або більше, будуть вписані на самому фільмі. Всі пожертви проситься виписувати на: Intermedia Arts/ Icon Film Project, і висилати на таку адресу: Intermedia Arts, The Icon Film Project, 425 Ontario St. SE, Minneapolis, Minn. 55414. По дальші інформації можна звертатися безпосередньо до режисера-продуцента: Slavko Nowytski, The Icon Film Project, Nowytski and Associates, 245 East 6th St., St. Paul, Minn. 55101; tel. (612) 636-8955.

Національна...

(Закінчення зі стор. 2)

іншим не займалися, минулих 70 років, як тільки „вирішуванням питань цивілізованим способом". Проте, це ще не суть писань Л. Янюк. Наприкінці обговорюваної статті знаходимо такі слова: „І чи болюче питання української національної символіки таке нині найпершорядніше, що вирішення його водночас вилікує нашу хвору економіку, унеможливить усіляні кризи влади на різних рівнях?". Ось тут ми й доконалися до істоти порушуваних справ. Завдяки діяльності демократичного руху, незалежних організацій вже не можна оплюгавлювати національних символів, вже не можна говорити про страйк, як про „порушення соціялістичної дисципліни праці". Сьогодні найсерйознішою небезпекою для партійного апарату, його позиції, для імперії є саме поєднання політичних, національних й соціяльно-економічних вимог у домаганнях широких кіл суспільства. Адже, відомо, що народ об'єднаний спільними знаменами й спільною ідеєю перемогти надзвичайно важко. Тому теж комуністам так хочеться відколоти київських електротранспортників від демократичної частини Міської Ради, а донбаських вуглекопів від Народної Ради. І тому теж можна ствердити, що саме тут сьогодні знаходиться головне поле бою, тут вирішується доля українського відродження.

Про таку ситуацію донедавна можна було лише мріяти: робітники разом з інтелігенцією. Отже, так далеко ми вже зайшли, але як багато ще попереду і який сильний ще противник.

Партократи...

(Закінчення зі стор. 1)

румунами, які спокійно живуть на Буковині.

На допомогу РПЦ поспішили і так звані „науковці" члени КПСС. Не посоромилися звести наклеп на УАПЦ і зокрема на всю парафію цієї церкви у селі Мамаєвці. Так вчинив д-р історичних наук професор Петляков, який на сторінках газет „Молодий Буковинець" і „Радянська Буковина" постійно перекручує факти з історії УАПЦ.

Дзвонарі довідалися, що жителі села Званівка та інших сіл Донбасу, де живуть переселенці з Західної України, також ведуть нерівну боротьбу з владою за відкриття в селі Української Католицької Церкви. Заява на реєстрацію подана ще в травні цього року, але відповіді немає дотепер. Уповноважений в справах релігій Донецької області Лев Серпілін пояснив зволіканням тим, що, мовляв, треба ще переконатися чи мова йде про реєстрацію справді релігійної громади, чи, може, якоїсь політичної організації.

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

ших. З привітаннями від українців Швеції виступив Григорій Будяк. Протягом усієї конференції тримали варту юнаки у формі Січових Стрільців, а також запорізького та кубанського козацтв. Голова оргкомітету Анатолій Носенко повідомив, що 1-го серпня група священиків РПЦ у присутності першого секретаря Нікопольського міськкому КПУ Анатолія Гонтаренка відправили Молебень на могилі Івана Сірка. „Яке відношення має до цього свята РПЦ?" — поставив реторичне запитання Носенко. Конференція ухвалила рішення про створення Всеукраїнського Козацького Братства як школи виховання молоді.

Засоби масової інформації СССР широко висвітлили урочисте святкування днів Козацької Слави на Україні. Кидається у вічі, що центральна телевізія та преса все більше і більше уваги приділяють українському регіону. Це особливо помітно останнім часом, оскільки раніше інформація з України через офіційні джерела майже не надходила, за винятком, хіба що повідомлень на партійну або аграрну тематику. Дехто вважає, що ситуацію змінило прийняття українським парламентом декларації про державний суверенітет України, документу, який засвідчив зроблений перший крок на шляху другої за значенням республіки СССР до повного суверенітету та незалежності.

Як повідомив кореспондент інформцентру „Республіка" Геннадій Сахаров, 6-го серпня о 8-ій годині за київським часом українське радіо передало виступи учасників свята Козацької Слави на могилі кошового отамана Івана Сірка поблизу Нікополя. Як зазначає свідок подій Генадій Сахаров, майже всі виступи ретельно відредаговані, з них вилучено більшість критичних фраз на адресу існуючого режиму партапарату, комуністичної ідеології. За словами Генадія Сахарова у невдало скороченому вигляді подані виступи представників народних фронтів республік Балтики. Піддані цензурі виступи більшості промовців у тому числі народних депутатів УССР та СССР.

Музика...

(Закінчення зі стор. 1)

голосі вияснює, що тепер всецілo працює лише для пам'яті свого мужа. Саме цього року, каже вона, минає 15 років як А. Рудницький помер, а тут крім музиколога Василя Витвицького ніхто його не згадує, — про що їй дуже неприємно говорити. Вона розповідає нам про давні часи, про приїзд до ЗСА у 1937 році, коли вона, тоді найбільше відома українська оперова співачка, постійно виступала на сценах ЗСА і Канади перед українською і чужою публікою, а її чоловік був диригентом та композитором. Ми пригадуємо прем'єру його опери „Анна Ярославна" поставлену у Карнеґі Голл в 1969 році з приводу 75-річчя Українського Народного Союзу і жаліємо, що тепер її ніде не чуємо. Власне ця мовчанка в українському музичному світі в Америці дуже болить Марію Сокіл, тим більше, що тепер, як вона каже, обох їх „воскресили" в Україні. Вона розповідає, що про композитора А. Рудницького пише статтю до „Культури і Життя" музичний співробітник журналу Головащенко, а у Львові один з українських студентів пише працю про творчість її чоловіка.

Ми пригадуємо, що ще у березні цього року появилася в цій же газеті „Культура і Життя" дуже обширна та прихильна стаття пера І Лисенка про Марію Сокіл, де автор порівнює за чужинецькими критиками її голос до славної Неллі Мельби і описує точно та правдиво її музичну кар'єру, яка так прегарно розвивалася в Києві аж до року 1932, коли вона з мужем А. Рудницьким в 1932 році виїжджає до Галичини з уваги на арешти та переслідування серед друзів-письменників та композиторів. Далі автор описує її тріюмфальні виступи в Західній Европі, після здобуття звання лавреата міжнародного конкурсу вокалістів у Відні в 1933 році та першу велику поїздку по американському континенті в 1937 році. Автор цитує ряд ентузіястичних критиків чужинецької преси про голос Марії Сокіл, як також інформує, що в ЗСА видала вона платівку на якій, між іншим є в обробці А. Рудницького вісім народних пісень. Довгу статтю закінчує І. Лисенко ствердженням, що „мабуть час нам повернутися обличчям до справедливости, своїх братів-співвітчизників, адже ми не можемо уявити музичний процес на Україні без їх імен".

Марія Сокіл — повна життя і енергії, радіє тим, що після стількох років, в яких вона та її чоловік „були прокляті" в Україні, тепер в добу відродження їх „воскресають". Цей процес дає їй внутрішнє задоволення, якого вона здається не мала вже довгі роки.

Радіємо разом з нею, бо справді, як можна уявити собі сьогоднішній музичний процес на Україні без імен Марії Сокіл і Антона Рудницького?

Ділимося сумною вісткою, що у вівторок, 7-го серпня 1990 р. відійшла у Вічність наша Найдорожча

МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ БУКШАК

ПАНАХИДА в п'ятницю, 10-го серпня 1990 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 11-го серпня, о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра, а опісля Тлінні Останки спочинуть на українському католицькому цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Ню Йорку.

У глибокому смутку:

донька — СТЕФАНІЯ ДВОРЯН з мужем МИКОЛОЮ

внуки — ІГОР з дружиною ДОРОТЕЄЮ і дітьми
ТАРАС з дружиною МАРІЄЮ і дітьми
ДАРЦЯ з мужем МИХАЙЛОМ
ІВАН з дружиною КАЛІН

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що у вівторок, 7-го серпня 1990 р. упокоїлася у Бозі наша Найдорожча

СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

МИРОСЛАВА КОГУТ

вдова по бл. п. Інж. Ізанові Когутові

ПАНАХИДА в п'ятницю, 10-го серпня 1990 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 11-го серпня, о год. 10-ій ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а Тлінні Останки спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку:

сестра — СТЕФАНІЯ БІЖОК з Родиною

сестрінки — ОЛЯ МОРІСІ з Родиною
АНЯ ФАДЕН з Родиною
БОГДАН МАСЮК з Родиною
СТЕФАН БІЖОК

та ближча і дальша Родина в Америці

Д-р М. Василик номінований звичайним професором

З Буенос Айрес наспіла вістка, що д-р Михайло Василик став номінований звичайним професором Понтифікального аргентинського католицького університету СМБА, осягнувши цим найвищий науковий ступінь цього університету.

Д-р М. Василик, уродженець Бучаччини, Західня Україна, закінчив українську гімназію й розпочав університетські студії у місті Інсбрук, Австрія. У Буенос Айрес закінчив студії економічних наук ступенем ліценціята у вище згаданому університеті, а відтак здобув ступінь доктора економічних наук в Українському Вільному Університеті. Студіював також історію й соціологію та викладав економіку Східньої Европи на курсі совєтології, який провадив д-р Богдан Галайчук в арґентійському католицькому університеті. Написав ряд праць і розвідок на економічні, соціологічні та загально українські теми.

Д-р М. Василик

Від 1970 почав працювати як викладач в арґентинському католицькому університеті і сьогодні є завідуючим катедри мікроекономіки, а також завідуючим катедри Маркетінґу в університеті Бельґрано. Також є координатором славістичних студій при Арґентинському католицькому університеті, директором Філії Українського Католицького Університету, головою Наукового центру та директором школи Українознавства при українській католицькій катедрі у Буенос Айрес. Активний у громадській ділянці, тепер є головою Крайової Пластової Ради і головою Українського Католицького Об'єднання. За фахом працює у Б юрі дослідів ринку й публічної опінії та членом різних професійних організацій.

ВИПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У статті „Людина принципів і праці" („Свобода", ч. 149 з 7-го серпня ц.р.) передостанній абзац слід читати: „Подана тут сильветка сл. п. Якова Маковецького далеко неповна...", а останній абзац: „...підтримував зв'язки з політичними діячами і однодумцями як Голова Сенату ОУН..."

Пікнік в пошану сеньйорів

В пансіонаті ім. Івана Франка в Міссісаґа, Онт., день 24-го червня ц. р. розпочався спокійно й тихо, як інші неділі раннього літа — аж звідкись донеслись звуки оркестри та веселий гамір і шум.

Ідучи в напрямі звуків музики на хутір-подвір'я пансіону, здалека було видно вивішений високо на тлі чудових квітів та зелені, стрічками прибраний напис „Вітаємо сеньйорів!" Це з нагоди місяця пошани старших відбувся пікнік в пошану сеньйорів наших пансіонів.

Всюди, куди глянути — усміхнені обличчя, а учасників пікніку зібралось понад 500 осіб, між ними старші мешканці обох пансіонів зі своїми дітьми, внуками і правнуками, а також багато інших членів української громади та добровольці і працівники пансіонів.

Посередині, перед головною альтанкою, де приґравала т. зв. „Українська оркестра", багато гостей обступили екзекутивного директора пансіону д-р Євгенію Пастернак, яка вітала учасників свята. Відтак в імені дирекції Т-ва Український Дім для старших голова Ярослав Семотюк офіційно відкрив пікнік. Тоді відважніші молодці та молодички довше не могли встояти, коли почули звуки коломийки та гопака і кинулись в танець.

Хоч погода була дещо захмарена, було надзвичайно весело і гамірно. Всюди видно, скільки було труду і доброї волі, щоб зорганізувати та провести таку імпрезу.

Багато організаційного хисту вклала Марта Юрцан з підтримкою адміністратора д-ра М. Данилишина та під керівництвом д-р Є. Пастернак. Довкруги розкішні квіти та зелень. Альтанки прибрані чудовими мозаїками, стрічками та квітами; декоративні написи показували де що знаходилось: туди — „Українське Монте Карло", де можна було грати в „коло щастя"; далі, в окремій хатинці, — „Ворожка-астролог" ворожила на картах щастя; наліво — „Музей-архів Уласа Самчука"; далі „Риболовля" — стрілка показувала в напрямі рибного ставу пансіону, де зібралися завзяті риболови; направо — „Буфет-перекуска", звідки неслися запахи смачних ковбасок і „гамбурґерів", смажених на свіжому повітрі. Кілька кроків від центру ґостини знаходилась прекрасна „Алея рож" та квітники наче позичені з найкращого ботанічного городу. Відтак асфальтована стежечка вела попри яринні городи і пасіку через сад попри велике шатро, спеціяльно позичене на цю оказію, і біля „Фонтанни молодости". Всюди на лавочках, під шатром і в альтанках сиділи усміхнені щасливі старші зі своїми молодшими гостями. Та спеціяльною атракцією були ще „Дикі звірі", які загостили на пікнік: пустотлива чорна горила, жвавий смугастий тигр та грайливий сірий слоник (перебрані студенти-працівники пансіонів — Люба Бетлей, Юрко Потічний та Євген Кухар), до яких також долучилася ще й ніжна лісова мавка, жартівлива чорна киця, „індіянський чіф" в парадному одязі та з пірям на голові і маленький кругленький гарбузик (перебрані діти — Соня, Таня, Марко і Мірчик Тонковичі).

При звуках музики численні добровільці та працівники обох пансіонів у вишитих блюзочках запрошували гостей до танцю або розносили холодні напитки, овочі, пампушки і припрошували до смачного буфету.

Всі присутні були охоплені надзвичайно приємним та дружнім пікніковим настроєм. Забава та співи, товариська гра, льотерія, перекуски, напитки та різні несподіванки творили цей кольоритний пікнік, в якому начебто зникли межі віку між старшими та молоддю — була одна весела родина.

Т. Тонкович

Столи з українськими стравами притягували до себе учасників пікніку.

Коли донеслися звуки оркестри, ноги самі просилися до танку.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Українець — співчемпіон міжзонального турніру

Василь Іванчук (Україна) і Борис Ґельфанд (Білорусія) поділили 1-2 місця в недавно закінченому на Філіппінах міжзональному шаховому турнірі, здобувши по 9 точок з 13-ти можливих. У цьому вибірковому турнірі, що є одним із кроків до першости світу з шахів, змагалися 64 вибрані представники з цілого світу, здебільша ґросмайстри, а 11 з них закваліфікувалися до так зв. матчів кандидатів. З представників ЗСА ніхто не попав до цієї першої одинадцятки. Цікаво, що саме ґросмайстри Іванчук і Ґельфанд поділяють також 3-4 місця на найновішій рейтінґ—листі Міжнародної Світової Федерації (ФІДЕ), маючи 2,680 точок в так зв. системі Ело. (Чемпіон світу Каспаров має рейтінґ 2,800, а колишній чемпіон світу Карпов — 2,730). Наступна стадія для Іванчука — це матчі кандидатів, з яких один переможець, „претендент", здобуває право викликати чемпіона світу на матч за шахову корону.

Д-р О. Попович

Два прапори повівали на юнацькій першості України з вільної боротьби

Два прапори — Української РСР і синьо-жовтий прапор України — повівали під час юнацького чемпіонату України з вільної боротьби, який пройшов в Івано-Франківську на початку липня. Напередодні цих першостей представники дружин, спортові працівники і судді прийняли рішення створити національну українську Федерацію вільної боротьби, яка буде проводити свої чемпіонати та готувати збірну України з цього спорту для участи в Олімпійських іграх, чемпіонатах світу, Европи тощо. Перед тим ця Українська Федерація вступить до міжнародної Федерації — ФІЛА.

На цих же зборах учасники прийняли звернення до Верховної Ради Української РСР, де проголосили незалежність від Федерації СССР. Звернення підписали відомі у борцівському світі люди: олімпійський чемпіон Борис Гуревич, чемпіон світу Володимир Синявський, державний тренер СССР і в Україні Іван Запорожець та інші.

В чемпіонаті України перемогли: Ю. Чобітько, С. Пазич, С. Біскупський, Ю. Карлюк — усі з Києва, І. Кара з Одеси та О. Заєць, М. Емендаєв, М. Байханов, Р. Яценко, Б. Османов — усі з Київської области.

Нащадки запорожців

В останньому часі в Україні активізуються нові види спорту. Йдеться про відроджені давні види національного спорту. Деякі з них, щоб опанувати, потрібно не лише мати знання, а й бути культурною людиною. Останнє особливо важливе. Так, при Українському клюбі творчої молоді в Києві відкрили Культурно-спортовий курінь, аби люди займалися фізичними оздоровчими заходами, могли поєднувати їх із духовними потребами — в козацькому дусі. Там вони вивчатимуть історію України і козацтва, народні свята і традиції, а поки змагатись будуть між собою в шахах, переважуванні на руках (нащо для нашого традиційного виду чіпляти таке неоковирне слово — „армрестлінґ"?) і з козацького реготу. Останнє, до речі, не таке й просте захоплення. Адже люди розучилися повноцінно сміятись, хоча цей „вид" — чудова оздоровча і художня вправа! Є бажаючі вивчати бойовий гопак, але це згодом, а поки займаються ушу (гарний допоміжний вид). Організатори думають, що така форма культурно-спортивної роботи корисна, цікава й доступна для всякого віку. І приживеться не лише в Україні, а й за межами, де чимало козацьких нащадків. Бачимо гарну перспективу: коли козаків побільшає, можна проводити змагання, рицарські турніри, свята, захоплюючі походи. Та це буде потім, а нині цей клюб займається різними корисними справами, наприклад, створили при курені Комітет підтримки НОК України. Клюб бажає навязати дружні відносини з тими, хто підтримує такий оздоровчий напрямок, буде ділитися досвідом. Адреса клюбу: Київ — 45 а/с 52. КСК, Українська РСР.

Є. Степенко

Новий спорт гопак

Українське бойове мистецтво — гопак — є рідним братом ушу і карете, бо дуже нагадує собою й те, й інше, але він багато мобільніший і містить у собі до півмільйона тактико-технічних дій. Для відродження гопака я мав збагнути, для чого потрібно було нашому народові настільки сильне бойове мистецтво. Китайські ченці, зокрема шаолінські, вивчали та вдосконалювали ушу, щоб досягти безсмертя, а ще для захисту від розбійників. Нагадаю, що Шаомінь тривалий час воював із правлячою китайсько-манджурською імператорською династією Цінь... На ґрунті війни виріс і український гопак. Його колискою справедливо вважається Запорізька Січ, а „хрещеним батьком" — гетьман Петро Конашевич Сагайдачний, який, відібравши з-поміж козаків 500 найбільш вправних воїнів, розробив з ними неперевершену на той час систему бойового мистецтва, яку й назвали гопаком. Точніше, не розробив, а взяв і об'єднав в одне ціле кулачно-ніжний бій і систему володіння холодною та вогнепальною зброєю. Це було на початку XVII століття. Тоді ж у країнах Сходу відбувався досить значний сплеск популярности ушу і карете-до.

Але поки відірвемось від історії і подивимось, що являє собою український гопак. Поперше, це не чітка система, як, наприклад, карате-до. В гопаку (його бойовому розділі) існує широка імпровізація ударноруховох комплексів. Удари виконуються руками, ногами, головою, плечима — усім, чим можна дістати супротивника. Удари за клясифікацією діляться на внутрішні і зовнішні. Внутрішні удари завдаються не силою м'язів, а їх швидким скороченням: рука або нога після завдання удару швидко відтягується назад. Вперед кінцівка виноситься майже повністю розслаблена. Лише перед тим місцем, куди наноситься удар, усі м'язи кінцівки моментально скорочуються. Це надає ударові страшенну силу і швидкість. Але це не значить, що в гопаку немає силових ударів. Справа в тому, що у гопаку, які в ушу, існує багато різноманітних стилів: „ведмедя", „рисі", „кота", „чорта" та інших. Це зумовлено тим, що запорізькі козаки за будовою свого тіла були як дебелими, так і худорлявими, як фізично сильними, так і хирлявими. Кожен обирав собі стиль, який підходив йому більше за фізичними даними. „Сучасний гопак" включає в себе, окрім кулачноножного бою, ще бій з шаблею, ножем, сокирою, палицею, булавою, вміння кидати ножа, списа, а також інші підручні предмети. А ось той гопак, який ми бачимо тепер у виконанні ансамблю пісні і танцю імені Григорія Верьовки, є не що інше, як елементи підготовчої гімнастики козацького гопака. Але розповідати про гопака важко. Його треба бачити.

В. Коряко

м. Житомир

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СОФІЯ БЗОВИЙ, член УНС Віддділу 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., померла 22-го червня 1990 року на 69-му році життя. Нар. 1920 року в Підгайцях, Зах. Україна. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку дочку Анну Руот, зятя і внука та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Івана-Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, серк.

ОЛЬГА ДИТКО, член УНС Відд. 22-го Т-ва „Добра Воля" в Чикаґо, Ілл., померла 13-го липня 1990 р. на 72-му році життя. Нар. 1917 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1935 року. Залишила у смутку мужа Волтера, сина Ярослава, братів Йосифа Сен і Мирона Сен, сестру Софію Мариняк, племінників і племінниць. Похорон відбувся 17-го липня 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Дес Плейнс, Ілл.

Вічна Її Пам'ять!

Гелен Б. Олек, секр.

МІЛЛІ МІНКОФ, член УНС Відд. 146-го ім. Івана Франка у Воррен, Миш., померла 19-го жовтня 1989 року на 80-му році життя. Нар. 1908 року в Польщі. Членом УНС стала 1942 року. Залишила у смутку дочку Стеллу Е. Петлескі і дальшу родину. Похорон відбувся 22-го жовтня 1989 р. на цвинтарі Воскресіння в Клінтон Тавншіп, Миш.

Вічна Її Пам'ять!

Ю. Корбяк, секр.

Д-р ПЕТРО ХАРУК, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., помер 30-го травня 1990 року на 68-му році життя. Нар. 1921 року в селі Ісаків, Україна. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Галину, дочку Аннетту з мужем Александром, сина Юрія і трьох братів в Україні. Похорон відбувся 2-го червня 1990 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

МИХАЙЛО Д. ЛАБЕКА, член УНС Відд. 91-го у Мек Кіс Рокс, Па. Помер 19-го червня 1990 р. на 88-му році життя. Нар. в Україні. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку Ґльорію Реббіт — дочку. Похорон відбувся 22-го червня 1990 року на цвинтарі св. Марка в Мек Кіс Ракс, Па.

Вічна Йому Пам'ять

Секретар

МАРІЯ ЦИБУЛЬСЬКА, член УНС Відд. 256-го ім. св. Івана Хрестителя в Ріверґед, Н.Й., померла 22-го травня 1990 р. на 82-му році життя. Нар. 4-го травня 1908 року в Бафтінґ Голлов, Н.Й. Членом УНС став 1958 року. Залишила у смутку дочку Евелін, 5 внуків і 5 правнуків. Похорон відбувся 25-го травня 1990 року на цвинтарі св. Івана в Ріверґед, Н.Й.

Вічна Її Пм'ять!

К. М. Безкоровайний, секр.

Д-р прав РОМАН ОЛЕСНИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 19-го ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку, помер 14-го липня 1990 року на 82-му році життя. Нар. 1907 року. Членом УНС став 1959 року. Залишив у смутку дочку Анну Шуган і сина Марка з родинами. Покійний був один з основників 19-го Відд. УНС, довголітнім його головою а відтак почесним головою. Похорон відбувся 18-го липня 1990 року на місцевому цвинтарі в Керґонксоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

АРКАДІЙ ТРАЧУК, член УНС Відд. 194-го Т-ва „Свобода" в Ню Йорку, Н.Й., помер 7-го червня 1990 року на 82-му році життя. Нар. 1908 року в Кремянці на Волині, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Ольгу. Похорон відбувся 9-го червня 1990 року на цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Олександра Юзенів, секр.

ПАВЛО ВАСИЛОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 163-го Т-ва „Єдність" у Філядельфії, Па., помер 15-го липня 1990 року, на 71-му році життя. Нар. 1919 року в селі Лубно, пов. Березна, Зах. Україна. Членом УНС став 1969 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Дану Балецьку з родиною, сина Павла мол. з родиною, брата Степана з родиною і троє внуків. На Україні залишив брата і три сестри з родинами та дальшу родину. Похорон відбувся 19-го липня, 1990 року, на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Теодор Дуда, секр.